

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. По потреби биће и ванредних бројева. Претплата се шаље „Уређивштву Полицијског Гласника“ или дотичним окружним и средским властима, или на пошти. Цена је ајсту: чиновницима, званичницима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. Гостионичарима и механичима годишње 16, полугодишње 8 динара. Жаңдарима годишње 8, полугодишње 5 динара, ну ови се по овој цени могу претплатити само преко својих командира полицијских односно пограничних одреда. Надлештвима у опште 20 динара на годину. За иностранство: годишње 24, полугодишње 15 динара. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи не враћају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета решено је:

да се Д-р. Мита М. Милићевић, начелник прве класе Министарства унутрашњих дела, санитарског одељења, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 14 новембра 1904 г. у Београду.

Указом Његовога Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а по саслушању Министарског Савета, решено је:

да се Димитрије Николић, ванредни писар друге класе начелства округа подринског, вршилац дужности писара среза посавотамнавског, истог округа, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе.

Из канцеларије министарства унутрашњих дела, 18 новембра, 1904. г. у Београду.

ЗАБРАНЕ

Као једно од средстава обезбеђења, што их предвиђају грађански закон и закон о поступку судском у грађанским парницама, забране су врло често предмет рада полицијских власти.

Оне управо, бар по варошима, чине добру трећину од многобројних послова, којима су оптерећене ове власти.

Већ по томе, што се полицијске власти тако често баве њима, могло би се мислити, да су сва питања, која са њима стоје у вези, тако пречишћена, да их полицијски чиновници врше без по муке, не долазећи никада у тај незгодан положај, да се питају: да ли је овакав или онакав њихов поступак правилан или не.

Тако би се, велимо, могло мислити, али међутим, у ствари није тако?

Незгоде и тегабе, на које наилазе чиновници, при вршењу забрана, много су

веће, него што се то на први поглед може уочити и запазити.

Ми нећемо овде да додирујемо оне незгоде, које потичу из природе саме службе и овога посла, као што је слушање запомагања и јаукања при одузимању и изношењу ствари, грђење од укућана дужникових и много друго што шта, јер то долази из погрешног схватања улоге полицијских чиновника, коју они у овим приликама имају по сили своје службе и дужности, него ћемо говорити о тегабама, које излазе чисто из нејасности законских, те су чиновници, много пута, у положају да учине погрешку, која може бити штетна за дужника или повериоца, па и за њих саме.

Да би колико толико смањили број ових погрешака, које могу да учине полицијске власти при вршењу забрана, ми ћемо да изнесемо неке од њих, које смо запазили, казујући, уједно, како треба да се поступа, па да се оне избегну.

На пример, врло су чести случајеви, да при вршењу забрана дужник изјави, како све, или један део ствари, нису његова својина, него његове жене, деце, браће, сестара, родитеља или којег другог.

У случајевима, кад ову његову изјаву потврде и они, које је он истакао као сопственике, па за своје тврђење не подносе никакве доказе, који би по закону били пуноважни за својину, онда је извршилац забране у повољном положају, јер је претпоставка, да су ствари, нађене у дужниковој државини, његова својина, и онда их он може мирном савешћу пописати, одузети и предати одређеном стараоцу на чување, ако би ове ствари биле такве, да их по §. 471 треба узети у опште у попис, и ако оне, и намеом својом и по природи својој не би очигледно казивале, да не припадају дужнику, већ жени, мајци, сестри, брату и т. д. који су случајно са њим у заједници, као што су хаљине, накит и томе слично.

Међутим, кад год дужник изјави: да су ствари туђе, па појављени господар подноси и какве доказе, онда је положај извршиоца забране незгодан, јер тада има да оцењује: да ли су ови докази пуноважни, и да ли сме вршити попис, у коме би слу-

чају повредио права појављеног господара, или да одустане од пописа, па да осујети обезбеђење повериоцу.

Ови су случајеви тешки нарочито по томе, што поднесене исправе, много пута, носе вид јавних исправа, па ипак има много разлога да се не приме као доказ о својини и попис врши, нарочито кад се за господаре појави жена, или који други од укућана.

Од исправа, са којима се извршиоци забрана највише срастају, јесу једностране изјаве, потврђене влашћу, да је жена ове или оне ствари донела као мираз, издате, наравно, много доцније по закљученом браку; даље опет такве изјаве: да су ствари, које се налазе у кући, сестрин мираз, својина матере, брата и т. д.

Ове исправе, и ако су по начину потврде равне јавним исправама, опет не смеју у свима случајевима бити примљене као доказ за представљено стање, и извршилац мора бити веома обазрив при оцени њихове законске вредности.

Тако, кад год су оне доцнијега порекла, него што је дуг, преко тих изјава треба прећи као неважећих и извршити попис, а појављеног господара упутити на парницу, као слабијег у праву, да доказује својину, наравно, ако и поверилац не буде признао вредност поднесене исправе.

Већ је другчија ствар, кад жена или који други поднесе поравњење, извршено пред судом, којим се утврђује, да су ствари њене или његове.

У овим случајевима, и ако оваква поравњења могу бити удешена, извршилац мора стати са пописом, и повериоца упутити на парницу да доказује, како је поравњење лажно, у смислу §. 303 а грађ. закона.

У оваквим случајевима, ако извршилац забране и нађе разлога, да изврши само попис ствари, што се оставља његовој оцени, према уверењу које на лицу места стекне о вероватности оваквог стања, какво се преставља, он не би смео ризиковати, да те пописане ствари и одузима и предаје стараоцу, него је упутно, да их преда — остави — појављеном господару на чување, под законом одговорношћу.

Овакво гледиште може се учинити многим погрешно, с обзиром на допуну §. 466,

од 14. јула 1898 год., која као да условљава вршење пописа у свима случајевима, само што се, по принесеним доказима, упућује на парницу овај или онај, али ми не мислимо тако, јер се, опет, по §. 471. т. ј. не сме узети у попис туђе имање.

Према томе, кад год се неумљивом јавном исправом утврди својина онога, који се јавља за господара, онда се може одустати од пописа.

Многе буне случајеви, кад се жене појаве као господари, јер у том случају налазе да ствари нису у државини њиховој, јер се претпоставља да је сопственик куће сам дужник, па да је, по томе, и државина његова свега онога, што се у њој нађе, али то није тако, јер се опет, из природе одношаја мужа и жене, разложно да извести закључак, да државина може бити и њена, без обзира на то, што је она у кући, коју је, рецимо, најмио под закуп њен муж, или је баш његова сопственост.

Сам овај један пример, о коме смо овде говорили, може се јавити у таквим многобројним облицима, да се у напред не могу поставити ни приближна правила, нити ми мислимо да овде то изведемо до савршенства, али смо, додирујући овај случај овлашно, намерни, да у доцнијим чланцима изнесемо примере, који су чистији, а ипак се погрешно ради.

ГРАЂАНСКИ - СУДСКИ ПОСТУПАК

протумачен начелним одлукама, одлукама опште седнице Касац. Суда и одељења и одлукама управних власти

прикупно и уредио Свет. Јањић

Глава деветнаеста

О уништењу јавне неуредне продаје

(НАСТАВАК)

24

§. 504.

Ако је тужба против полицијског званичника, суд ће од истог писмено изјаснење изискати, а самог званичника онда позвати, ако би га требало суочавати, па ће сврх тражења издати решење, и ако би какве кривице полицијског званичника било, такву ће саопштити Министру правде.

Саор за поништај продаје, аоведен против извршиоца продаје, аоведен се решењем а не пресудом, према овој одлуци Касац. оног суда.

»Кад је тужба управљена противу извршиоца продаје, онда је суд, противно §. 504. грађан. суд. пост. урадио, кад је спор расправно пресудом, већ је то требао да уради решењем.

Осим тога суд је погрешно, што је противно §. 178. грађ. суд. пост. здружавао акта спора под № 28981, јер извршну пресуду, која се у истима налази, а на којој тужилац оснива своје право, — требао је сам тужилац да принесе у смислу наведеног §-а.

Најзад, суд је поступио противно тач. 4. §. 304. грађ. суд. пост. што у закључку своје одлуке није казао, за које се имање продаја ништи; јер је по протоколу продаје № 1604 продато више имања, а туж-

бом тужиоца тражи се уништај продаје само »Забрана, више села мештана.«

Такве је примедбе дато III одељење Касац. оног суда 7. V. 01 год. № 3870. једном од првостепених судова.

*

Ова одлука показује и то, да треба сам тужилац да поднесе доказ.

*

У овом смислу донесена је и одлука под № 5376/03 исписана код §. 466, којом је такође утврђено, да суд не тражи акта.

*

Да саор. за поништај јавне продаје, кад је саме између оштећеног и извршиоца, треба расправити решењем а не пресудом, — потврдио је Касац. оног суда и одлуком од 5. II. 04. № 9894/03 и од 8. V. 01. № 3882.

*

Ова опет одлука показује кад питање о уредности или неуредности јавне продаје треба расправити решењем а кад пресудом.

»Браћа П. из З. тужили су среског писара Стевана С. Ј. што је неуредно извршио јавну продају њиховог имања, а тужили су у исто време и свог староца Марка К. што није стао на пут овој незаконској продаји.

У ову парницу умешао се уз тужене и Илија П. купац имања.

Првостепени суд одбио је тужилачку страну од тражења, пресудом од 21. априла 1891. год. № 9475.

Апелациони суд поништио је ову пресуду зато, што је ово питање расправљено пресудом, а требало је решењем према наређењима у глави XIX. грађ. суд. пост. Првостепени суд усвојио је ове примедбе, па је решењем од 30. октобра 1891. год. № 16270. одбио тужилачку страну од тражења.

По по жалби тужиоца, Касац. оног суда уништио је 11. маја 1892. под № 2919. ово решење, из ових разлога:

»Неумесно је Апелациони суд 12. октобра прошле год. № 2897. учинио примедбе, на пресуду тога суда, која је по овом спору била изречена 21. августа пр. год. № 9475 као да је тај суд према наређењима у гл. XIX. грађ. суд. пост. покренуто питање о уништају јавне продаје требао да расправи решењем а не пресудом; јер се по наређењу §. 504. грађ. суд. пост., питање о уредности или неуредности јавне продаје расправља решењем у том случају, ако је тужба управљена само против полицијског чиновника — извршиоца продаје —; а кад је поред полицијског чиновника тужба управљена и против још кога лица, па били то надметачи или други когод, онда се по смислу §. 505. грађ. суд. пост., поступа као и у свакој обичној парници, и ствар се по §. 303. грађ. суд. пост. расправља пресудом, а у овом саору има се расправити пресудом тим пре, што је и умешач тужених, купац продатог имања, Илија П. тражио штету за неуживање купљеног имања.«

Кад тужилац подигне тужбу противу извршиоца продаје, по основу својине (да је и пр. продато имање његова својина а не онога, за чију се осуду продавало) онда ће суд са питањем о уредности или неуредности јавне продаје стати, а тужиоца упутити да парничним путем докаже, да је продато имање његова својина.

Тек, када се ова парница сврши. — расправити се питање о јавној продаји.

Овако гласе примедбе Касац. оног суда од 17. априла 1901 год. № 3413, дате на решење по спору Живка Ст... противу Саве Ј. кића за поништај јавне продаје.

*

Види одлуке № 142 и 2607 код § 479.

*

Видети одлуке код §. 482.

*

Види одлуку под № 5403 код §. 502. где је расправљено питање о уредности продаје, а није било акта о продаји.

*

Види противну одлуку под № 1694 код §. 502. у којој се Касац. оног суда није упуштао у разматрање акта, док нису додана и акта о продаји.

*

И онда ће суд позвати извршиоца — туженога — ако би што имао издати, према одлуци № 8562 код §. 502.

*

Видети одлуку № 998. код §. 505.

§. 505.

А ако је противу надметача, суд ће као и у обичној парници поступити, и при доказаној кривници надметаче поред осталог и као варалице по кривичном закону осудити; по ако се когод на полицијског званичника, позвао, суд ће од овога само писмено изјаснење изискати.

Види одлуке № 142. и 2607. код §. 479.

*

Кад је тужба подигнута и противу надметача, онда ће суд поступити као и у редовној парници и изрећи пресуду, која подлежи разматрању и суђењу и Апелационог суда.

То нам казује ова одлука Касац. суда.

Милутин М. адвокат и бранилац масе умр. Јанка Рад. тужио је М. Недељковића, среског писара за поништај продаје.

а; што није поступио по §. 481. и 488. грађ. суд. пост. и

б; што су се надметачи договарали, за доказ чега позвао се на сведоке.

Првостепени суд одбио је тужиоца од тражења са ових разлога.

»Из акта продаје види се, да је лицитација уредно вођена т. ј. да је лицитација почета 31 марта у 10 сати пре подне а закључена у 5 сати по подне и да су се надметачи подписали заједно са купцем имања.

Тражењу бреничовом, да се сведоци испитају, како је било договора између надметача, и да у ствари није било више

надметача од једног, — нема места, јер се из протокола лицитације под Бр. 1948. види, да је било четири а не један надметач, и према томе доказивати сведоцима противно садржини јавне исправе, нема места према §. 233. грађ. суд. пост. нарочито кад није у протоколу лицитације означено, да је било договора између лицитанта; и ако би се ово дозволило, онда би ретко која продаја могла остати.

Најзад не стоји навод браниоцев да у протоколу лицитације мора бити означено и то: како је извршилац продаје при престанку надметања два пута гласно казао и „трећи пут“, јер ово у §. 488. грађ. суд. пост. не стоји да мора бити написано у протоколу.“

По жалби тужилачке стране Касациони суд у свом III одељењу, поништио је б. IX. 1890. № 3274. првостепено решење.

Ево са којих је разлога то учинио.

„Кад је тужба браниоца масе управљена, како против извршиоца пролаје М. Недељковића, тако и против надметача Стевана П. Спасоја Р. и Илије Ч. што су ови одвраћали људе од лицитирања продајог имања, и суд тужбу овакву узео у поступак противу свију именованих лица, саобразно пропису §. 505. грађ. суд. пост. онда је суд дужан био, да спор овај редовно извиђа, као у обичној парници држећи се прописа §§. 125., 126., 149., 151., 159 и 161. грађ. суд. пост.; и да се спор пресудом оконча, која би у свему одговарала пропису §. 304 и 305. реченог поступка; а не решењем, као што је овде урадио и у коме нема ни речи извршиоца продаје, ни речи осталих тужених; па ни о њиховим доказима за одбрану наведених.“

Првостепени суд усвојио је ове примедбе, одредио рочиште и испитао сведоке, па је пресудио, да се продаја поништи, јер је сведоцима утврђено, да су се надметачи договарали.

По незадовољству купца који је тужен као надметач, Апелациони суд претписом својим од 27. III. 1890. № 917 вратио је првостепеном суду неразматрана акта из следећих разлога: „Истина §. 505. грађ. суд. пост. прописано је, да ће се на случај, ако је тужба противу надметача као овде, поступити као и у обичној парници, који поступак има се однети на само извиђање спора до судске одлуке, а сама судска одлука, према наређењима §. 504, 507 и 508. грађ. суд. пост. има бити у виду решења а не у виду пресуде, који решење по §. 322. подлежи разматрању Касационог суда.“

Првостепени суд усвојио је ове примедбе Апелационог суда, па је решио: да се продаја поништи, јер је сведоцима сведока утврђен договор између надметача.

По жалби староца тужене масе умр. Спасоја Рад... а купца имања, који је и тужен као надметач, Касациони суд поништио је решење првостепеног суда, са ових разлога.

„Кад је примедбама Касационог суда од 6. септембра 1890. № 3274. поништено раније решење тога суда по овом спору

изречено, и препоручено суду, да он спор овај извиђа редовно и да га пресудом сврши, која би одговарала у свему пропису §. 304. и 305. грађ. суд. пост.; — онда је суд тај дужан био, да по таквим примедбама, као обавезним по §. 333. грађ. суд. пост. и поступи, и да пресуду изрече.

Из акта овог спора види се, да је суд по овим примедбама пресуду 5 новембра 1890. № 11911. и донео био, али је без икакве основа и закона ову своју пре суду сам поништио и преиначио; и ако је само већи суд овлашћен да исту препричи или поништи према прописима гл. VII. (§ 309. — 325. под а.) из грађ. суд. поступка.

Тако: кад је Апелациони суд, коме су акта по незадовољству браниоца Спасојеве масе послата била на разматрање, вратио томе суду не разматрана акта и само узгред изразио своје мишљење, да би требало спор расправити решењем; суд тај није имао никакве примедбе Апелационог суда ни да усваја, ни да пресуду преприча, него му је надлежало, да дело пошаље Касационом суду на разматрање; а кад је суд противно томе урадио, онда је горње решење незаконно према §. 304, 305 и 306. грађ. суд. пост.

Првостепени суд усвојио је ове примедбе Касационог суда, па је пресудио 14. VIII. 1891. № 9106. да се ова продаја као неуредна поништи и да маса умр. Спасоја плати трошкове и накнади таксе.

Ову је пресуду одобрио апелациони суд, својом пресудом од 24. априла 1893. год. № 891.

Пресуду пак Апелационог суда одобрио је Касациони суд 10. IX. 1894. године № 3904. (НАСТАВИТЕ СЕ)

С К И Ц Е

I.

«Нема правде!...»

Једнога дана упаде у ходник канцеларијски чувена скитница Јанко из Л.

— Је ли ту г. капетан! — раздера се на служитељ.

— Ту је! Шта се дереш толико?

— Пријави ме одмах. Кажи му да је ствар врло хитна.

Момак уђе и рапортира ми.

— Пусти га унутра!

Јанко готово улете у канцеларију.

— Шта је сад опет, Јанко?

— Како, господине. Зар ниси ништа чуо?

— Нисам.

— Зар ниси чуо да ме је председник просто убио.

— Који председник?

— Па мој.

— Кад?

— Ноћас.

— Говори: за што?

— Моја несрећа. Баво ме надари те кад пођох из механе кући, свратим у авлију Првуда Станициног. Он има најбољи кокошарник у селу. Мислио сам да никога нема, те прилично слободно приђох кокошарнику и увучем руку унутра. Али

на једанпут шчепаше ме двојица за рамена и обореше на земљу. Угураше ми пешкир у уста, руке везаше и потераше у општину. Ту беше председник. Шта даље да ти причам... Председник као помаман скочи на мене, дохвати ме за прса, обори на земљу и шта је даље радио готово се и не сећам. Само сада осећам да не ваљам ни Богу ни људима. Грбина ме боли, руке ме боле, а већ ноге и не осећам да су моје.

— Па?

— Па тужим председника. Он није смео тако самном да поступа. Има закона па нека ме он казни за кривицу, а не председник на овакав начин да задовољава правду.

— Па шта је даље председник радио с тобом?

— Ништа. Јутрос, управо, мало час ме је пустио из апса па ми на растанку рече: „Извол'те и други пут!“ — И Јанко зашкрута, одмахну главом неколико пута и лупи се песницом у прса.

— Управо, ти би сада хтео...

— Да казниш председника...

— А шта да радим с тобом?

— Са мном? Па зар ја нисам своје добио?...

— И ја да казним председника што је погрешно применно казну...

— То, господине.

— Лепо. Ја ћу председника због те погрешке казнити, а и његову погрешку исправити у толико, што ћеш сада ти у хапс! — и зазвоним.

Уђе жандарм.

— Води га!

— Међер у овој земљи нема више правде! — раздра се Јанко и за њим се врата затворише.

II.

«Пасквиле»

Спремао сам се да изађем из канцеларије кад ми момак пријави господина Свету, пензионара.

— Пусти господина! — реквем момку и повратим се столу.

Господин Света уђе, и пошто се здрависмо, понудим га да седне.

Он ми се поклоном захвали и седе. Пошто је марамом неколико пута превукао изнутра по шеширу и два три пута обрисао ћелу, поче кашљуцајући да ми се жали.

— Ви'те, онај пакосник опет ми не да мира. Ама ништа му не радим. Никад му нисам рђаву реч рекао, избегавам га на сваком кораку, нећу чак ни у кафану да уђем ако је он тамо, па опет све то ништа не помаже. Ево и данас убачена ми је кроз прозор једна пашквила. Знам да је он то учинио! — и г. Света полагамо извуче из унутрашњег џепа на капуту један табак хартије и пружи ми га. — Овакве бљувотине сумњам да је још когод писао... Молим вас само прочитајте! —

Развих табак. Беше сав исписан словима подражавана штампаним.

Пасквила је гласила:

»Белава Света и дебела Цвета

ПОЕМА
или

Како је Свету истукла будућа жена.«

Заљуби се дилбер — момче
У гојазно баш девојче —
Заљуби се до ушију
Ију, ју! Ију, ју
Што је дивно дилбер момче!
А лепше му још девојче —
Он је «вита» као — Јела
Она — ка свиња дебела.
Воледу се јоште како
Ка небески рај и пако,
Момче њојзи гукне: «цуро,
Она њему «пијандуро!»

Него чујте, љубезници:
И ти Свето, псећа траго,
И ти Цвето, права раго,
Кијаћете љубов вашу —
Пљубаћете само кашу.
Кад вас стану деветати
Кад вас стану леметати
Причаће се у Азији,
И Јевропи, и Африци,
Причаће се чак у оној
Црној земљи Америци...

До виђења, мотка — Свето,
А и теби, свиња — Цвето!

Осветник.»

Ето, господине, човек просто да полуди.
Не знам шта сам могао томе пакоснику
на жао учинити да ме овако изобличава?
— рече некоко боно г. Света, пошто сам
пасквилу прочитао.

— Хм, непријатна ствар!
— Ви'те! Па шта да радим?
Ућутасмо.

Био сам уверен да је и ову, као и многе
раније пасквиле писао г. Јевта Р. пензи-
онисани војни капетан прве класе. И он,
и г. Света већ дуже времена живе у овом
месту.

Г. Света је пензионисан као судски
рачуновођа. Болешљиве је природе, ма-
нира готово женских. Пре подне до 10
сати чита новине, после се шета поред
Дунава до 12 сати, а у подне долази у
гостионицу на ручак. После ручка одлази
у стан, спава до неко доба, па се опет
шета, а пред вече долази на пиво. Тутљив
је, и готово избегава друштво. До пре крат-
ког времена становао је у једној механ-
ској соби, али кад се испразни стан код
г-ђа Цвете удове, он пређе тамо. Пре
њега код к-ђе Цвете становао је г. Јевта.

Напротив, г. Јевта је био плах човек.
Често је играо »жандара« и с аласима, и
игра би се увек свршавала свађом. Из-
грдили би се право аласки. Како је пен-
зионисан с правом ношења униформе, то
ову није ни скидао. Првих дана по ње-
говом доласку направно је читаву сенза-
цију. Мештани су држали да је он упућен
у некој специјалној мисији, али се све об-
јасни кад пређе у стан код г-ђа Цвете.
Пошто никада није на време долазио кући,
већ све око поноћи, то му је г-ђа Цвета
отказала стан. »Не могу, г. Јевто да на-
пуштам сваку ноћ постелеу и да вам врата
отварам. Ви сте научили на такав живот

а ја не, и зато вас молим да нађете стан
на другом месту« — казала му је једног
дана г-ђа Цвета. И тако се он исели.

Међутим у чаршији се много што-шта
причало. Тако, једни су причали да је
Јевта нарочито удешавао да у поноћ до-
лази кући, пошто је често у механи при-
чао, како ужива да види женску »неглиже«.
Други, опет, као да је г. Јевта тражио
руку г-ђе Цвете али га она одбила, па је
долазио тако доцне у ноћ само да би се
о њима причало, о некаквим њиховим од-
носима, како би то и г-ђи Цвети могло
до ушију доћи те је то нагнати да пође
за г. Јевту. У паланачкој хроници има још
доста прибележених разноврсних гласова,
којима овде није место, због чега је г. Је-
вта тако доцне долазио кући. Главно је
то, да сада уредно иде. Сад станује код
баба Соке у свирачкој мали.

Пошто се после њега одмах у стан
уселио г. Света, то је г. Јевта држао, да
му је г-ђа Цвета отказала стан због њега.
И сад настаја ужасно бомбардовање па-
сквилама од стране г. Јевтине. Бар тако
је веровање у паланци.

Једнога дана на свима телеграфским
бандерама у вароши освануше замешљене
некакве слике. Насликана је била бандера
и једна свиња како се о њу чеше. Испод
слике беху написане речи: »Врела љубов:
Света и Цвета.«

После неколико дана опет на зиду оп-
штинске суднице беше залепљен велики
плакат са речима: »Данас у један час по
подне изложиће се јавном надметању жар-
ка љубав двоје младих: сувог Свете и
дрљаве Цвете.« —

Није прошла ни једна седмица а да по
која пасквила не осване.

Полиција је трагала за пасквилантом,
али се овај вешто крио. Нарочито је ба-
чено око на г. Јевту.

После дужег ћутања умолим г. Свету
да ми пасквилу остави, а о резултату да
ћу га извести кроз седам дана.

Опростисмо се и он оде.

* * *

Једнога дана у новинама, које су из-
лазиле у окр. вароши, под »Вестима са
стране« читало се на глас у механи следеће:

»Јављају нам из П, да је там. поли-
ција пошло за руком да пронађе једног
пасквиланта, који се у последње време
околио на једну угледну, скромну и скроз
честиту личност там. Тај основи пакосник
како смо тачно извистени, биће предан
надлежном суду на суђење, који ће га,
уверени смо, према постојећим прописима
удаљити за свагда из друштва честитих
људи, у коме се до скоро кретао. Зло ра-
ђење готово суђење.«

Као по команди сви се погледи обр-
нуше на г. Јевту. Он је и бледио и зеле-
нио. Погнуо главу над новинама па само
ћути.

У сали настаде тајац.

— Јел' истина, г. капетане? — упи-
таће један трговац.

— Па није без ничега...

Г. Јевта ме погледа. Тај поглед нећу
никад заборавити.

Ја се само насмејах.

* * *

Отада се више ниједна пасквила није
појавила.

III.

»Мађије«

У заседање улази једна баба.

— Помози Бог, господине!

— Бог ти помогао. Којим добром стара?

— Ех, синко, да је добро не би по-
тегла оволики пут... и баба узда'ну.

Понудим је да седне.

— А одакле беше ти?

— Из М...

— Зар чак отуд? Па зашто си се на-
канила на оволики пут...

— Зло, господине, зло ме тера к теби!

Баба узда'ну па поче да прича:

— Имам два сина. Синови су ожењени.

До пре кратког времена живели су у нај-
лепшој слози и љубави, а тако исто и моје
енаје. Али од неког доба наста у кући
прави лом... да се искрве! Старији ми син
тера из куће млађега; јетрве се сваког
дана туку и грде једна другу да не може
бити горе. Стидим се и да ти кажем како
једна другу назива. Почнем да их ути-
шјем. али ништа не помаже!... Сетим се
јадна, напослетку да упитам Живку вра-
чару... ти је, господине, сигурно познајеш
она долази и овамо, те врача и госпо-
ђама... Пуна јој кућа неких рекла, какве
се у нашем селу не носе. Има и једно
либаде...

— Не познајем је, стара!

— Штета!... А могла би ти по неки
пут и користити.

— Збиља?

— Само да чујеш... Еле, сетим се ње,
па прекјуче полако одем њеној кући. По-
тужим се на зло, које се улеже у кућу.
Молила сам је и преклињала да ми по-
могне. Она пристаде. Узде карте, ја јој
дадох белег, и она ми после мало рече, да
сво зло долази од наше комшике Јеле...
Ваљда познајеш, господине, ону удовицу
до наше куће?...

— Не познајем је...

— И боље, господине! Многе је куће
она растурила па сад хоће и моју... Бог
јој судио! — И баби низ смежурано лице
скотрљаше се сузе. — И сетих се, — про-
дужи баба — да је та Јела једне вечери
просула воду преко нашег плота...

— Паа?

— Ето дођох до тебе да те умолим да
нам скинеш тај белај с куће... Бог па ти!

— Како? На који начин?

— Па да је мало ухапсис да и она
осети шта је влас. И ако то не учиниш
нема нам спаса. Тако ми рече Живка. —

— Баш она?...

— И рече ми још, да се Јела свуда
хвали: како јој нико ништа не може: ни
Бог (ту се баба прекрсти), ни ђаво па ни
сама влас! Јер вели: »доста је мени да
само погледам мушко чељаде па да му
одмах ноге поклецну.« Па зато те молим
курталиши нас тога зла, господине! —

— Хоћу, хоћу, стара!
— Ех, Бог ти платио... — и баба извади из недара једну дуњу и остави је на сто.

— Ово за твоју снашу...
— Хвала ти!

Баба се удаљи а ја прибележих што ми је било потребно.

* * *

После неколико дана био сам у М. Пошто сам посвршавао послове, упитам председника о кући Радована П. Он ми рече да су људи врло вредни, поштени и угледни у околини. Ја му тада рекох, шта ми је испричала баба о њима.

— Истина је, да међу њима сада влада завада али ће и то лећи кроз који дан. —
— Како?

— Од пре 3—4 месеца старији брат, Радован почео је да облеће око Јеле, а она Богме није од раскида. Њихови чешћи састанци пали су у очи млађем брату те овај прекори Радована. Радован се наљути, те из тога изађе на велико. Свађа обузе целу кућу. Прекјуче је Јелу исприсио један младић из П. и кроз две недеље води је својој кући. Падам се, да ће се и у кући Радовановој повратити мир.

— А Живка?
— Та живи само од врачања. Толпко сам је пута кажњавао па не помаже...
— Ајд'мо те њеној кући! Поведи и два присутника.

Извршисмо претрес. Шта нисмо тамо нашли: И коњске зубе, слепе мишеве, неке траве, сумпора, карте и рпу старих жепских ствари: сукана, блуза, кошуља. Али од свега тога моју је пажњу највише привукла једна половна, мени врло... врло позната, сатенска блуза. —

Голубац, 1904 год.

Н. Ђ. Ванић

ОЦЕУБИЦА*)

Малена, веома уљудна собица. Код прозора, седи старац шије, и зунзори неку црквену песмицу.

При нашем улазу, ми смо с доктором Л. обилазили казамат, Дуге и домове „слободњака“, робијаша који не живе у казамату, — при нашем уласку, као што рекох, он устаде и поклони се веома учтиво, не као што осуђеници чине, и рече:

— Молим Николај Степановић! Молим Господине!

Доктора Л. кога су сви робијаша чисто обожавали, због његове добротe, он је знао.

Ми смо сели нудећи и њега да седне.

— Не, благодарим покорно. Не узнемиравајте се.

— Та седи, стари.

— Не, не, не мојте. Благодарим.

Старац је био необично симпатичан, уљудан и побожан. Говорио је тихо, некако добро, смешно помало тужно, помало као да је нешто скривио.

— Насељеник, шта ли?

— Не, нисам. На насеље ја не могу изаћи. Ја сам на вечиту робију осуђен. Мене по правилу не би требало ни из тамнице никако пуштати.

Таква је казна прописана, само за један злочин.

А због чега си ти?

— Зародитеља. Оцеубиство сам учинио.

— А јеси одавна на робији?

— Петнаеста је већ година.

— А колико је теби година?

— Шесет и једна.

— Тако, значи када си то учинио, теби је било...

— Близу педесет ми је било.

— А опу колико је било?

— Оцу је било близу седамдесет.

Старац од педесет скоро година убија седамдесетогодишњег оца. Каква чудна и необична трагедија.

— Како то? Зашто?

Старац пониче, заћута, уздахну и тихо рече:

— И говорити је срам. Али вама Николај Степановић могу све рећи. Одавно је то почело, — још из младости. Ето одкуда. Бесрамник је био велики мој родитељ. Мој је грех велики, али се не кајам. Како хоћете тако и мислите о мени!

И он је говорио тако мирно и смерно: да је убио оца и да се не каје.

— Одавна се то почело, мој господине, још како су мене оженили. Били смо сељаци, живели доста добро, најамнике смо чак држали. И Марија ми је драга била. Марија се покојница звала, Бог јој дао царство небесно, и вечни покој. Кућа као што рекох домаћинска, живели смо, да не може бити боље. Покојну Мару сви су заволели у кући. Требао сам ја још тада да обратим пажњу на то. Отац је био необично добар Мари. У варош оде, свима дар донесе, а Мари нарочит. Није на добро, код нас сељана, када је свекар много добар младој снаси. Не иде. А зар сам ја тада нешто знао! Гледао сам, и радовао се, што се Мара тако добро прилагодила кући, и што је воле. Али почело ми је падати необично у очи, што је отац тако много љубазан према Мари. Био је тако добар, тако добар! А био је тако строг старац, да нико није смео писнути. Лежим ја једном у изби, уморио се, легао да одамем, — тек чујем Марин глас: „Зар је то могуће баћушка?“ Ја кроз деру гледам. Истрчи Мара на двориште, а за њом старац. Мара бежи од њега, а он за њом. Смеје се. А, — вели, — ухватићу! — А, ухватићу! Кад је Мара побегла, а он пас стоји, гледа за њом и смеје се. Тада ми се све окренуло око мене.

Уђем у кућу, зовнем Мару, па дочепам конопац. „А то ли ти знаш, — ведим јој; — бестијо? С оцем си нашла? А она паде пред ноге, обливајући се сузама. Он, — вели, — Аљоша, ништа. Он тако.“ Стидела се да каже, због чега он пристаје за њом. Мазао сам је конопомцем и мазао. Одем и оцу. „Тако, и тако баћушка. Одели нас. Живећемо сами. Лежећи данас у изби ја сам се на то решио...“ Ја му нарочито помињем избу. Намрштио се старац. „Мало ли се шта ти, вели, по изби ваљајући се,

штене једно, можеш решити. Кућа — пуна чаша. Сад ћу ја због тебе, таку красоту рушити! Види ти њега шта је наумио подлац! Одлази ми с очију! И од тада отпоче се. Дође Мара из поља, — модрица преко модрице. „Ко те то био питам.“ — Баћушка, одговара грцајући у сузама. Ја к њему: „Не иде то тако оче!“ — Он мене за косу. Ти, каже, — мене да учиш! Сви сте ви, — вели, — ленштине! И Мара је твоја таква. Добром и милошћу ништа се не може са вама, — онда чекајте да вам покажем како ја умам. Радићете ви код мене!“ А да му кажеш у очи, шта то радиш оче, не иде, туђи су ти људи, радници, брука. И текао је тако живот. Шта је робија! Ништа, господо моја, робија није према, томе. Били смо покојну Мару. Страдалник је била, живи мученик! И отац бије: зашто бега од њега, и ја бијем од зла, све ми се чини, да је и она крива. И тако је то трајало двадесет година! Вечита робија!

Старац се окрену и утре сузе. Глас му је дрхтао од узбуђења.

Због Маре ме је Господ Бог и казнио. Због ње ја и носим свој крст који сам заслужио. И мучим се, као што се и она мученица мучила. До саме смрти покојница није признала. Стидела се да призна. Ти Лешенка, не мисли, не мучи себе. Баћушка је само строг, он то због посла само кињи. Ти не мисли.“ А сузе је троструке обливају. Бијем, да из памети изађем, — а она ни да јакне, зар невини тако трпе! У сузама грца, а непрестано говори: „Лешенка, не мучи себе, не мисли.“ Зими ноћу лежим у изби, — отац не спава, чујем како не спава, мешкољи се.

Сна нема. И ја не спавам. Мара не спава и осећам како дрхти сва. Извишите, устане куда да пође, чујем и отац како се полако извуче из постеље. „Куда, — питам, — баћушка?“ „А шта се тебе то, вели тиче? Знаш да дупежи не спавају, и да се луњају, могу нам још избу запалити. Треба видети!“ — „И ја ћу с вама баћушка!“ „Лежи!“ — вели сам ћу ни.

Звона су код нас у село возили. Он остаде код куће, не пође да помаже: „Идите, — вели, — ви помогните и возите, а мене нешто трбух боли. Одосмо, сви гледају и подсмевају се. Јасна ствар...“

— Зашто јасна ствар?

— Гатка има код нас сељака. Чим „снахач“ почне помагати, неће се звоно ни сместа маћи. Дошао сам кући. „Што баћушка, — питам, — не пође с нама да превлачимо звоно? Само нас брукате!“ Намрачи се старац, тамнији од ноћи дође: „Ти каже, не смеш ми више глупости говорити јер ћу сподобити мотку, па ће бити чуда! Казано ти је да ме трбух боли.“

— Какав трбух! Просто се бојао, да га народ не отера од кола: „Федулић, знаш како је, иди; није то твој посао.“ Јер ми своју бруку нисмо могли сакрити. Цео је свет знао. Срамота! А мене већ синчић Николица прираста. Све разуме. И какав је старац био! Већ Мара скоро баба постала, тако смо је упропастили, он све по староме. И док је нисмо у гроб отерали, грех је трајао.

Старац се једва уздржао од суза. Дуго је ћутао, док се опет прибрани и продужио,

*) Из Сахалина од В. М. Дорошевича.

Снажан је био старац. Смејао се по неки пут: „Мени би било време опет да се женим.“ Умрла Мара, остадох удовац, а дошло већ време и Николу да женимо. Узели смо младу из добре куће, красну женицу! И шта мислите шта је стари пас опет наумио?

И старац пљуну с одвратношћу. Сав је дрхтао од узбуђења.

Зар није пас? Гледам оде у варош, свима донесе дар, а Наси особито: „То, вели, теби паметнице, да слушаш деду!“ Гледам, плаче Наста. — За што? Питам. — „А, тако!“ вели. И само грца у сузама. Пазим, и куда она макне, ето ти тамо и њега. Видим ја, да он и с Настом мисли своје да продужи. Страх и ужас, господо моја, обузео ме, мозак ми се завртео. „Шта је то, мислим се, зар ја целога се живота мучио, па сада то исто и мој Никола да дочека? Па зар неће томе краја бити?“ Гледам, све што даље, све се више привукује Наси. Тада ја откријем Николи, све, шта је са мајком његовом било. Плакао је сиромом и плакао. „Слушао сам, вели, да се то за нашу кућу прича, али нисам веровао.“ — „Сад је доцкап, рекох, жалити оно што је прошло, већ треба пазити на Насту.“ Дуго смо мислили, шта да радимо? Да се одселимо куд?! „Видиш, каже, шта су они напустили!“ „Ја сам те, зар за то, залуд хлебом хранио и појио, — обраћа се он Николици, моме, — да ми се тако захвалиш? Знам ја чије је то масло. Свему је томе крив онај матори угурсуз. Али, гледајте, док сам ја жив, нема од тога ништа, па макар изгинули. Ја не дам да се моја кућа разори! Видимо да нема другога спаса, већ гледати, да се што не деси, недопустити. И отпочели смо пратити га свуда. Била је жетва. Наста је жела одељено, једну њивицу у јарузи. Била је тако једна мала јаруга. Дођем ја једном кући. „Где је отац?“ — питам. „Отишао!“ — кажу ми. Мене чисто нешто текну. Ја онда к Николи. „Ајдемо Никола, велим му до њиве у јарузи, нема оца, није добро.“ Потрчимо ми. Кад тамо, он се хрве с Настом. Коса јој расчупана, кошуља подерана, брани се сиротица. „Стој!“ — вичемо ми. Када нас виде, затресе се од зла и злобе. А шта хоћете ви ту угурсузи?“ Мени се смрче пред очима. Наста стоји ту у подераној кошуљи, — срам! „Ниси угодни старче, — велим му ја, — није ти то Мара!“ „А! Ти хоћеш опет да ме учиш?! Целог века ме учио, па и сада! Напоље из моје куће несрећо једна! Чудна ми чуда, твоја Мара? Дроља је та била, с целим се селом вукла, па си сад мене напао! Никола и Наста нек остану а ти напоље из куће!“ Па изману мотком на мене. Не памтим како се деси. Сподбих мотку из његове руке, па по глави. Он поклекне, а ја за гркљан. Сећам се само, да се сав тресао. И био ми је тако мрзак, и тако гадан. „Купуо ти је. — рекох, — старче час!“ Нећу више, каже, Аљоша!“ „Требао си ти раније старче мислити!“ — и стискох за гушу... Стискао па држим. Држим, а сам нити што видим, нити знам. Тек када ме Никола повукао за рукав, ја сам се осветио. „Тата, каже, ви сте деду удавили.“

— Но, а јесте ли ви поротницима, све тако испричали?

— Не, а зашто. А, ја нисам никако на суду ни признао.

— Зашто ниси признао, и казао све?

— Та, како да вам кажем? Прво што сведока није било. „Нисам па нисам.“ А друго бојао сам се да не уплетем Николу и Насту. Људи млади, они треба да поживе, а моје је већ прешло после... таку бруку причати пред људима...

— А син твој није никаква удела имао?

— У томе што сам ја учинио? Не! Видео јест, али сам ја убио. Сад би казао, да је. Они су сви помрли. Наскоро после моје осуде, умро је Никола, па за њим и Наста... Сви су помрли, једини ја што сам још остао! — осмехну се тужно старац, и молим се за Марину душу. Мученица је. Јадница била!

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања.

I.

Један општински писар пита:

„У нашој општини постоји државна скела на реци Морави, за прелаз из округа пожаревачког у округ смедеревски.“

Скела ова издаје се под закуп, и који год хоће да се њоме послужи, мора да плаћа извесну таксу.

Многи сељани ове општине имају непокретног имања у округу смедеревском, која сами зирате.

Кад пукне пролеће и настану тежачки радови, онда сопственици ових имања прелазе Мораву газети или на колима, где има бродова — сирудова —, а где ових нема, ту се служе чамцима.

Чамци ови својина су појединаца, а они много пута, превозе сем своје чељади и раденике и друге своје суседе са имањем, не плаћајући, за то, никакву таксу.

Због овога превоза, много се пута израђа спор и тужакање између закупца скеле и ових сопственика чамца, јер закупци скеле тврде, да се нико не сме превозити ван скеле, а још мање да превози и друге на штету њихових интереса, а сопственици, онет, чамца тврде, да они могу и сами прелазити на својим чамцима у своја имања, па превозити и друге, наравно, бесплатно.

Како у овоме смислу додазе и тужбе општине, то је потребно да се зна:

а, смеју ли приватни држати чамце за своју личну потребу, под којом разумем превоз њихове чељади и раденика;

б, смеју ли бесплатно превозити и друге људе; и

в, морају ли плаћати секленији — закупцу — какву таксу за случајеве из а, и б.

Моли се уредништво, за потребно обавештење по овом.

— На ово питање одговарамо:

Висоцајша уредба о скеларини на Морави, Колубари и Ибру, од 17. фебруара 1855 год. КВВр. 153. СБр. 86, између осталог, садржи и ово наређење: „Примјечаније: 3. Селама,

која њиве и ливале своје с друге стране Мораве имају, слободно је чунове држати, и на њима на земљу своју прелазити, нити су за то што арендатору плаћати дужна; но уста села пеће смјети на уштрб ползе арендатора никога другога превозити, осим они, који ради обделавања своји' њива' и ливала, превозити нуждилају се. Која, пак, од ови села' не буду ктјела чунове своје држати, а она ће обезна бити, прописну таксу арендатору плаћати.“

Као што се из овога види, слободно је држати чамце за превоз и ван скеле, па је слободно на њима превозити *бесплатно* и оне, који прелазе преко Мораве ради обделавања својих имања, а међутим немају својих чамца.

За све, пак, ово, арендатору — закупцу — не плаћа се никаква такса.

II.

„У старом закону о панађурима, од 4. фебруара 1865 год. у чл. 8. стајало је овакво овлашћење за комесара: „Комесар у расправљању спорова и казњењу полицијских иступа, на панађуру догледивши се, има ону власт, која је дотичним законима дата месној полицијској власти.“

Према овоме, његово право кажњавања, било је чисто и јасно.

Нови закон о панађурима и недељним пазарним данима, од 1. априла 1902 год., и измене овога од 18. фебруара 1904 год., не садржи оваку одредбу.

Он о праву и дужностима комесара вели ово, у своме чл. 14-ом: „..... дужности су његове, сем оне одређене у чл. 11. овога закона, да пазн, да се све врши по овом закону што је прописано, да даје потребна упутства и обавештења трговцима, који то траже, а нарочито да води бригу о реду, личној и имовној безбедности, и да у опште прати целокупан рад на панађури, па да о свему томе подноси извештај Министру народне привреде.“

Навикнути на ранија права по закону о панађурима, да кажњавају све иступе, који се на панађури догађају, извесни комесари покушали су и сада да то право себи присвоје, али су првостепени судови ништали њихове одлуке назавећи да они нису надлежни да суде никакве иступе, који се на панађури догоде, сем случајева из чл. 4 и 5, за које су, као специјалне, нарочито овлашћени поменути члановима.

После овакога гледишта судова настаје питање: на какав ће начин комесари одржати ред и личну и имовну безбедност на панађурима?

Моли се уредништво да изволи изнети своје мишљење: да ли је гледиште првостеп. судова правилно или не.“

— На ова питања одговарамо:

За извиђај и суђење иступних кривица, које су побројане у III чланти кривичнога закона, у редовним приликама, постоје, по §. 4-а полицијске уредбе, полицијске и општинске власти.

Према овоме, никакве друге власти не би биле надлежне за овај исти посао, ако нису нарочитим законима на то овлашћене.

Држећи се овога правила о надлежности власти, ми би морали признати, да комесари панађура, нису били новим законом онако јасно и чисто изједначени у правима са редовним полицијским властима, као што је то било у чл. 8. старог закона.

Али, ако у опште потражимо прави такав њихов на панађурима, ми га морамо наћи

у првоме реду у одржању реда и личне и имовне безбедности, па тек онда у ономе осталом, што је побројано у чл. 14.

Ово, пак, одржање не може бити само у превентивним мерама, или у самом констатовању извршених кривича, којима се рад и безбедност руше, остављајући ове без законских последица, него и у праву, да повреду реда, мира и безбедности одрже и казнама, које су кривичним законом, III части, предвиђене.

Такво право за комесара, мора се, дакле, изводити и из природе његовога положаја, и из намењених му задатака.

Цела је пометња у томе, што је законодавац у староме закону, ишао мало даље, и власт на комесара изречно пренео, а садашњи законодавац побројао му дужности, које саме собом повлаче и извесна права власти, без којих се он не би дао разумети.

Ово тврђење суда, да комесар нема даљих права од оних, што су побројана у чл. 4 и 5. не може опстати, јер се та права нарочито истичу због тога, што су и кривичне нарочите, о којима општи кривични законик ништа не говори, те се морало нарочито рећи, да су такве радље кажњиве, и одредити и величину казне.

На против, баш ова наређења из чл. 4 и 5 казују, да је комесару дата сва власт, коју за нестуге имају полицијске и општинске власти онога места или територије, на којима се налази држе, и да је овде, ову нарочито истакао због тога, што је требало одредити и саму казну.

Ми, дакле, налазимо, да је законодавац речима: „и нарочито да води бригу о реду, личној и имовној безбедности,“ пренео и сва права на комесара, којим се повреда овога реда и безбедности могу сузбити, а то су, поред осталог, и права кажњавања иступа, и права хватања преступа и злочина.

III.

„На једном државном имању радили су осуђеници, па је један од њих почео да бежи, а чувар је пуцао за њим неколико пута, пошто на његов позив није хтео да стане.“

Заклоњен шумом, у коју је ускоро ушао, осуђеник је побегао здрав и читав.

После овога догађаја повело се питање: да ли је чувар смео да пуца у опште на осуђеника, кад овај неће да стане, и да га је случајно убио, би ли за то био одговоран.

Непознато ми је, да ли су ови случајеви и одношаји осуђеника и чувара регулисани законом, па зато моли уредништво, да изволи дати своје обавештење по овом.

— На ово питање одговарамо:

Случајеви овакви, као што је овај, престављен овим питањем, регулисани су Височајшом уредбом од 20. маја, 1861 год. ВБр. 1062, која гласи:

„1. Ако би робијаш напао на стражара, који га чува, или на кога званичника апсенског заведења, па се овај не би могао друкчије одбранити и блажијим средствима таквога робијаша савладати, властан је на њега пуцати и убити га.“

2. На робијаша, који би испред стражара, који га чува бегао, па се на позив истога не би вратио и покорио се, ако га стражар не би могао другим блажијим средством од бегања задржати, властан је на таквога пуцати и убити га.“

Као што се из овога види, кад год се утврди, да је осуђеник почео да бежи, па се на позив стражара не врати овај има права убити га.

У смислу овога законског овлашћења постоје и правила за чуваре, која је прописао Министар правде под 15 маја 1869 год. Бр. 1852 и која у своме чл. 23. такође дају ово право чуварима.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖЕ СЕ

Стеван Вучковић, паракувар Филипа Кремића, хотелијера из Београда, напустио је свога газду и побегао. Он је родом из Аустро-угарске, стар 37 год., висок и у опште црномањаст. — Треба га пронаћи и спровести Управи гр. Београда с позивом на Бр. 29100.

Јован Давидовић, слуга код г. Николе Вујића, артиљ. капетана у пенз. 4. новембра тек. год. напустио је свога газду и отишао незнано где. Јован је стар 16 год. висине обичне, лица и косе смеђе. Моле се све полиц. власти да га потраже и пронађеног спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 38995.

Милија Марјановић, шегрт Аврама Медине, трг. орд., побегао је од свога газде 10. ов. м-ца. Милија је родом из Лугавчине у окр. смедеревском, стар 13 год., омалена стаса, лица и очију црномањастих, косе смеђе. — Позивају се све полиц. и општинске власти, да Милију потраже, и ако га нађу спроведу Управи града Београда с позивом на Бр. 39596.

Живздин Милановић, из Лугавчине, који је био на запату код Благоја Јоцића, трговца — памуклијаша из Смедерева, 9. октобра ове год. побегао је незнано где са својим другом *Милијом*, сином Јеремије *Марјановића* из Лугавчине.

Живздин је стар 13 год., косе и очију црних, образа сувоњава, кад говори врска. Милија је стар 15 год. косе црне, очију црних, образа малих. Од одела имају по капуту, панталоне и прслук, на ногама чарапе и опанке. — Треба их потражити и у случају проналаска спровести начел. окр. смедеревског с позивом на бр. 12275 или Управи града Београда с позивом на Бр. 39875.

ПОТЕРЕ

Два непозната лица, напала су 6. овог месеца Јову Ранковића, тежака из Крњева, на путу између Смедерева и Вучака и изнудили му: 1.75 дин. у новцу и однели уверење суда општине крњевске, издано пре 20 дана, војничку исправу и хлеб из торбе. Њихов је лични опис: један је висок, стар око 30 год. коса, бркови и обрве црне; на себи носи плав капут и панталоне од штофа, на глави црни пешир и на ногама опанке; при себи има револвер, издаје се за келнера и да је из Сипића. Други је стар 20 до 25 год. Средње величине, пун, смеђ, на себи носи панталоне и блузу од шајака, на ногама опанке, такође се издаје да је из Сипића и да је опанчар. — Позивају се све полиц. власти за трагање за овим нападачима, обраћајући нарочиту пажњу на отете исправе, по којима се могу најлакше пронаћи. УБр. 39585.

Живко Павловић, шегрт Косте Кицна, бакалина из Обреновца, побегао је 13. ов. м-ца

са једним аманетним писмом од 73.40 динара упућеног на фирму Милоја Јеличића, кафеџ. из Ваљева. Живко је родом из Ваљева, стар 14 год., смеђ, омален. Од одела има на себи зеленкаст капут, старе панталоне, опанке на ногама и на глави шајкачу. — Позивају се све полиц. власти да Живка потраже, код њега нађени новац одузму и спроведу начел. среза посавског, у Обреновца с позивом на Бр. 14397 или Управи гр. Београда с позивом на Бр. 39876.

Живко Луковић, бив. поднаредник IV. пешад. пука у Ужицу, родом из села Крушчице у ср. ариљском, стар 25 год., висок је 165 см., косе смеђе, очију зелених, бркова плавих, на десном образу има белегу од лишаја, који је побегао из команде 22. септембра ове године, означен је да је учествовао у извесном казнимом делу. Он је виђен сада у оделу свом од шајака и шубари на глави. — Позивају се све полиц. власти да Живка у своме делокругу живо потраже и нађеног спроведу начелнику среза колубарског у Мионицу с позивом на Бр. 1241 или Управи града Београда с позивом на Бр. 40063.

Митар Николић, из Крагујевца и **Стеван Гудурић**, из Лубања у ср. ужичком, извршили су опасну крађу Софији удови Мићовића из Вањана, однели новац, дуван и папир. Стеван је ухваћен, а Митар је побегао. Митар је средњег раста, у опште плав, стар до 18 год. Од одела има капут, прслук црни, панталоне суре, црни шешир и на ногама ципеле. — Митра треба пронаћи и спровести начел. ср. посаво-тамнавског с позивом на Бр. 20970 или Управи града Београда с позивом на Бр. 39594.

Милосав Миливојевић, тежак из Пирковца, покушао је разбојништво над Димитријем Ивановићем из Давидовца, али је у овоме рањен и одбијен. Милосав који је одмах по извршеном делу побегао има 24 год., у лицу је смеђ, образа дугих, у оделу је сукненом. Начелник среза сврљинског депешом Бр. 10428, моли све полиц. и општинске власти, да Милосаву у својим домањима најживље потраже, и у случају проналаска њему стражарно спроведу. Доста је вероватно, да је Милош ступио у неку кућу као покућар. УБр. 10428.

Милутина Михајловића, из Синошевића у срезу поцерском, осумњиченог за крађу коња на Убу, тражи нач. ср. посавског, јер се до сада никако није могао пронаћи. Он је стар 26 год., стаса високог, црномањаст, добро развијен, бркова црних ретких, косе црне, ноге су му дебеле, ход му је брз; од одела има полован гуњ, копоран и фермен од шајака, чакшире тесне сукнене, на ногама опанке и на глави шубару. — Позивају се све полиц. власти, да Милутина живо потраже и у случају проналаска спроведу га нач. ср. на УБ, с позивом на Бр. 20067.

Непознати лопов, ноћу 9. ов. м-ца украо је два вола Јовици Марковићу из Обрена. Волони су даке сиво зелене, мотори по 6 год. рогова обичних, један ровашен у десно ухо, оба у задњим ногама кривокраки у кичицама. Позивају се све полиц. власти да покрађу и лопова потраже и пронађеног спроведу нач. ср. темнишког с позивом на Бр. 13646.

Живојин Шугић, из Кнежевца, ср. врачарског, стар 18 год., средњег раста, очију зелених, без брково а, плуцу прљав, неопран, косе и обрва црних, у поцепаном банатском оделу, на глави црни стари пешир, а на но-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

гама старе ципеле, говори дијалектом банатским — обио је ноћу 18. ов. м-ца механичку собу Радивоја Матића, из Словца, у ср. ваљевском и из исте однео један бео мали сандучић у коме је било 200—300 дин. новаца у сребру и никлу, разних облигација и квита, 30—40 метака од острагуше и кутију метака револверских. — Моле се све полиц. власти да покрађу и крађивца живо потраже и у случају проналаска спроведу га начел. ср. колубарског на Убу с позивом на Бр. 1149. или Управи града Београда.

Капут зимски, боје црне, дугачак, са црном сомотском јаком и тробојном плишаном поставом, украо је 31. пр. мес. непознати лопов г. Драг. Ник. Николићу, правнику, из «Бачке Трпезе» за време вечере. — Позивају се полиц. власти да потраже капут и лопове, па у случају проналаска спроведу га Управи гр. Београда с позивом на Бр. 38703.

Зимски капут, украо је непознато лице 9. ов. м-ца Јовану К. Поповићу, правнику, из ходника Вел. Школе. Капут је нов, од црног ластика са сатинском црном поставом. Препоручује се свима властима да капут и крађивца потраже и у случају проналаска спроведу Управи градв. Београда с позивом на Бр. 39869.

Кобила, млаке алатасто-доратасте, стара 6 год., на леђима има белу млаку од седла, на грудима убој од ама, са жигом «О» — нестала је 20. октобра тек. год. са паше Стевану Лазићу из Крајбвица. — Позивају се све полиц. власти да кобилу и лопова потраже и у случају проналаска спроведу начел. ср. парафин., с позивом на Бр. 25103 или Управи града Београда с позивом на Бр. 39684.

Во и кобила, нестали су ноћу између 15. и 16. пр. мес. Батри Н. Марковићу и Петру В. Порчелановићу из Мале Каменице у срезу брзопаланачком. Во је млаке мрке-жуте, матор 6 год., у једно ухо ровашен, реп кус, са жигом ^А/_З. Кобила је млаке врране, на леђима има беле млаке од убоја седла, стара 3 год., без жига и роваша. — Позивају се све полиц. власти, да потраже у своме делокругу овог вола и кобилу, а тако исто и евент. крађивце, па у случају проналаска јаве нач. ср. брзопаланачког с позивом на Бр. 9943 и 9944.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Миленко Пузовић, слуга, ево где се и по трећи пут хвата у извршењу опасних крађа у престоници. И ако му је тек двадесета година, већ је био два пута осуђиван за опасне крађе: први пут што је обио фијоку од стола своме бив. господару Мити Кумануди и однео 800. дин., други пут, лањске године, што је кроз отворен прозор из једне собе гостионице код «Албанеза» ноћу украо куфер са стварима.

Одмах по издржању осуде он је отпочео свој стари занат. Ма до је по издржању осуде протеран у Ваљево где му је родбина и где је имао да по пресуди издржава полиц. надзор, он се тамо није ни скрасио, већ је се опет вратио у Београд, где су прилике за обављање његовог заната погодније. Гледао је да се увуче у веће куће, како би му плен био доцније богатији. Био је на два три места, али како му

се чинило да се тамо слабо што може учинити, он их је напустио и тражио погодније, док није дошао код г. Викторовића, апотекара олд. Ту је био неколико дана, па је и одатле побегао, одпев собом и један иберциг једног лаборанта г. Викторовићевог. Полиција је трагала за њим, али је се он вешто крио. 9. ов. м-ца из г. Викторовићеве куће опет је у први сумрак кроз отворен прозор украден пар одела и један зимски капут. И домаћин и полиција били су начисто, да је то извршио Пузовић. Услед поновне потернице за њим њега потрени и ухвати на «Зеленом Венцу» један полиц. орган, али он је упорно одрицао да је ово одело украо, а стан никако није хтео казати где му је, да би му се извршио претрес. Како противу њега није било других основа, по којима би се могао ставити под истрагу, кажњен је затвором за скитињу, док се не прибави докази о његовој кривници. Но и овде је случај, као и у многим другим истрагама прискочио у помоћ. Један угладен београдски адвокат 14. ов. м-ца пише г. управнику београдске полиције, како му је пре три дана нестало његовог момка Миленка Пузића, и да су неке његове ствари, међ којима два зимска капута, пар одела и ципеле, остале код куће, па бојећи се да му се што хрљаво није десило — моли г. Управника да извиди шта је с њим било.

Кад је Пузовић из затвора изведен и кад му је показано ово писмо, он је био као громом поражен, јер је он стално одрицао да има ма каквих ствари сем оно што је на њему. То је одело, међутим, било баш оно, које је г. Викторовићу нестало, те је најзад крађу морао признати ма да он иначе никад неће да при-



зна своју кривницу, па ни после кад се већ за њу осуди. Његово је одрицање толико убедљиво, да може свакога поколебати у уверењу о његовој кривници, па ма колико доказа било противу њега.

Ову крађу одела г. Викторовићу извршио је пошто је већ иступио код дотичног адвоката, те према томе не може се рећи да га је на то нужда натерала. На против у овоме се огледа његова препреденост; он се увукао у једну сигурну и угледну кућу, у коју би комотно смештао покрађе, које би по Београду вршио, само да у овоме није спречен.

Он је родом из Херцеговине, али је као дечко са целом фамилијом ало у Србију прешао и у Ваљево се настанио, где му се и сад родитељи и остала фамилија налази. Као што се из слике види добро је развијен, средњег је раста, смеђ, округлих обрата.

Према свему досадањем изгледа да ће друштво у њему имати сталног непријатеља.

КО ЈЕ ОВО?

12. ов. м-ца око 3 часа по подне, нађен је испод старог београдског гробља у Ташмајдану један човечији леш, стар око 30 година, црне масти, у сукненом нешто мако подераном капуту, жутом предлуку, памуклији, са старим опанцима па ногама и црном шубаром на глави.



Полиц. јувићајем и лекарском секцијом утврђено је са доста вероватноће, да је непознати ноћу између 11 и 12 тек. м-ца у незнању наишао на ташмајданске јаме и сурвао се у исте.



Пошто при лешу није нађено никаквих докумената ни исправа, нити га је ма ко до сада могао познати, — то се ни идентитет његов до овог момента није могао утврдити. Да би се ово постигло, управа града Београда наредила је да се леш фотографише и фотографија у листу објави, што се овим и чини.

Позива се сваки онај, који о фотографисаном лешу буде ма шта знао, да то одмах јави Управи града Београда или својој најближој власти, која ће учинити даље шта треба.